

Om katten,

våra både stora och små fåglars fiende och utrotare.

Med en känsla af förvåning och ovilja läste jag en uppsats i tidningen Lördagen, däri katten prisades, ty för mig är det ofattligt att en människa med hjärta numera kan prisa kattens egenskaper, då hvarje ifrare för djurskydd måste hafva kunskap om huru föga prisvärda dessa äro. Författarinnan (jag förutsätter att det är en kvinna) kan urskuldaskas därmed att hon säkert aldrig studerat kattens bedrifter i skog och mark och aldrig reflekterat öfver det gränslösa lidande den åstadkommer bland de oss omgifvande mindre djuren — mössen icke undantagna. Det måste ju vara allmänt känt att husdjuret katten är en verklig mordängel för våra stora och små fåglar och att säkert miljoner af dem årligen pinas och uppätas af detta grymma djur. Huru kan man uppmana en medmänniska att hålla ett sådant djur! Att den gör någon egentlig nytta bestrides allmänt.

Jag intager här några rader ur en uppsats, som jag nyligen skrivit i samma ämne:

Såsom allmänt känt är, uppträda talrikt i våra trädgårdar, hagar och skogar förvildade katter och knappast en enda huskatt på landet håller sig hemma, utan alla katter ströfva ständigt omkring i den trakt där de hafva sitt hemvist. Under dessa ströftåg förstöra de alla för dem åtkomliga, både stora och små fåglars bon och ungar, både på marken och i träden. — ja, kattorna fånga och affiva dessutom mindre harar, med hvilka de säkert „leka“, d. v. s. pina till döds, förrän de uppäta dem. Det ser ut som om detta djur skulle njuta af att se ett annat djurs lidande och ångest.

Det är många, många år sedan jag såg en katt med ett lefvande möss i munnen, och då jag tänker på de gräsliga kval, det lilla mösset fick utstå, förrän den känslösa katten behagade uppäta det, så förvånar jag mig öfver att jag ej befriade mösset från dess grymma fiendes klor; och då jag tänker på de tusentals harar, som årligen i våra skogar fångas och pinas förrän de uppätas af den grymma katten, så ryser jag.

Senaste sommar besökte jag ett torp i skärgården. Det var i början af juni, då våra skogar genljuda af fågelsång. Men icke en enda fågel hördes där sjunga. Jag upptäckte då en katt och förstod orsaken. Torparens hustru medgaf äfven genast att alla sångfåglar hade försvunnit från denna plats samt att det var kattens skuld, hvarjämte hon tillade att den lyckats nedrifva till och med svalbona. Hon meddelade därefter att de redan beslutit göra sig af med katten, ty äfven denna enkla människa tyckte värdera fågellif och -sång.

Ungefär samtidigt med detta besök upphörde helt plötsligt de många, helt nära min sommarbostad årligen häckande trädpiplärkorna att sjunga. Jag anade genast att en katt måste finnas på platsen, och ganska riktigt observerades någon tid därefter vid våra uthus en stor, hvitsvart, förvildad katt. Katten nedsköts naturligtvis genast, och våra lärkor började åter fröjda sig och oss med sina driller. Ett orrbo, ett stenkast från min bostad, sköflades äfven af densamma. Denna katt skall åtminstone under tvänne år ströfvat omkring i denna trakt. Man kan tänka sig, hvilka härjningar och lidanden den under så lång tid åstadkommit bland ortens fåglar och harar. Liknande iakttagelser angående kattens och fågelsångens förhållande till hvarandra har hvarje naturvän gjort.

Kattens härjningar bland fåglar och harar äro äfven fullt erkända, och vår jaktlag tillåter jaktinnehafvaren att utan vidare nedskjuta hvarje katt, som anträffas på 200 meters afstand från en bostadstomt.

Bor man i midten af en stor stad, där uttrycken af naturlifvet äro få, kan man gärna hålla en katt och fånga sig öfver dess smidiga rörelser och andra tilldragande egenskaper. Katten rör ej för sin grymma och roflystna natur. Men bor man nära en trädgård eller „på landet“, måste jag anse det vara orätt att hålla katt. På sådana ställen är katten i tillfälle att följa sina naturliga instinkter och kommer därigenom att sprida oändligt lidande och död bland våra små bevingade vänner och kraftigt bidra till deras utrotande.

På det varmaste ville jag därför härmed uppmana hvar och en, som ömmar för djuren att göra allt för att motvärka kattens spridning i vårt land. Särskildt åligger det alla tidningar som befatta sig med djurskydd, att ovilkorligen göra det.

Då nu småfåglarne i vårt land åtnjuta lagligt skydd mot oss människor, ty vi få plikta ända till 100 fmk ifall vi „fånga, döda, sära eller eljes jaga och ofreda“ dessa fåglar, så böra vi naturligtvis ej hålla hafva rättighet att hysa sådana husdjur, som tillintetgöra den fridlysta djurvärlden.

Detsamma gäller naturligtvis äfven alla våra skogsfåglar och annat vildt.

Skall katten tolereras i vårt land, så måste den liksom lyxhunden skattläggas.

Då jag under mina i decennier fortsatta observationer af fågelvärlden blifvit orubbligt öfvertygad om att katten är en af våra fåglars farligaste fiender, så anser jag det vara min skyldighet att uttala mig.

D:r K. E. Holm.

Om Littera

Om litteratur och dess betydelse för den

Enligt den gamla uppfattningen var litteratur enbart en spegel för den värld som författaren levade i. Den skulle beskriva verkligheten som den var, utan att försöka förändra den eller ge den någon större mening. Men under 1800-talet började man se litteratur som något som kunde påverka läsaren på ett djupare sätt. Den skulle inte bara beskriva världen utan också ge den en mening och ge läsaren verktyg för att förstå den. Detta ledde till en mer subjektiv och känslomässig litteratur, där författaren ofta uttryckte sina egna tankar och känslor. Detta var särskilt tydligt i den realistiska och naturalistiska litteraturen som utvecklades under 1800-talets slut och 1900-talets början. Dessa författare ville visa på den mörkare sidan av mänskligheten och den påverkan som miljö och samhälle hade på individerna. De använde sig ofta av detaljerade beskrivningar av miljö och samhälle för att skapa en realistisk bild av världen. Detta var en viktig förändring i litteraturhistorien som gjorde att litteratur kunde bli ett verktyg för social kritik och förändring.

Den nya litteraturen var ofta mer subjektiv och känslomässig än den gamla. Den handlade om människors inre liv, om deras tankar och känslor. Detta gjorde den mer intressant för läsaren som ville förstå sig själv och andra bättre. Den var också mer engagerande och kunde ge läsaren en djupare förståelse för världen omkring honom. Detta var en viktig utveckling i litteraturhistorien som gjorde att litteratur kunde bli ett verktyg för social kritik och förändring. Den nya litteraturen var ofta mer subjektiv och känslomässig än den gamla. Den handlade om människors inre liv, om deras tankar och känslor. Detta gjorde den mer intressant för läsaren som ville förstå sig själv och andra bättre. Den var också mer engagerande och kunde ge läsaren en djupare förståelse för världen omkring honom. Detta var en viktig utveckling i litteraturhistorien som gjorde att litteratur kunde bli ett verktyg för social kritik och förändring.

Den nya litteraturen var ofta mer subjektiv och känslomässig än den gamla. Den handlade om människors inre liv, om deras tankar och känslor. Detta gjorde den mer intressant för läsaren som ville förstå sig själv och andra bättre. Den var också mer engagerande och kunde ge läsaren en djupare förståelse för världen omkring honom. Detta var en viktig utveckling i litteraturhistorien som gjorde att litteratur kunde bli ett verktyg för social kritik och förändring.

Den nya litteraturen var ofta mer subjektiv och känslomässig än den gamla. Den handlade om människors inre liv, om deras tankar och känslor. Detta gjorde den mer intressant för läsaren som ville förstå sig själv och andra bättre. Den var också mer engagerande och kunde ge läsaren en djupare förståelse för världen omkring honom. Detta var en viktig utveckling i litteraturhistorien som gjorde att litteratur kunde bli ett verktyg för social kritik och förändring.